

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Beslut

Datum 2025-11-12

Dnr 2023:5500

Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Universitetsholmens gymnasium (tidigare Malmö Lärlingscenter) i Malmö kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 25 november 2024.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Malmö Lärlingscenter i Malmö kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande utbildning på vård- och omsorgsprogrammet, utbildning på introduktionsprogram, arbetsplatsförlagt lärande (apl), garanterad undervisningstid, betyg och betygssättning samt utbildningens innehåll på nationella program.

Skolinspektionen har den 19 december 2023 beslutat att förelägga Malmö kommun att vid vite av 1 600 000 kr senast den 12 augusti 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande ovan nämnda områden.

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en uppföljning av nämnda beslut i vilken tillsynen utökats till att i uppföljningen omfatta bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd. Efter uppföljning har Skolinspektionen den 25 november 2024 beslutat att förelägga Malmö kommun att vid vite av 3 500 000 kronor senast den 29 augusti 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetsplatsförlagt lärande, betyg på avslutad kurs, prövning och betygskatalog samt extra anpassningar och särskilt stöd. I de delar som avsåg utbildning på vård- och omsorgsprogrammet, utbildning på introduktionsprogram, kurser förlagda till apl, redovisning av den garanterade undervisningstiden, särskilt beaktande av nationella prov samt utbildningens innehåll på nationella program beslutade Skolinspektionen att avsluta ärendet.

Malmö kommun har den 29 augusti 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet den 25 november 2024. Skolinspektionen har genomfört ett uppföljningsbesök på skolan den 23 och den 24 september 2025 och genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har betygskatalog för vårterminen 2025 och ett urval av åtgärdsprogram granskats.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Malmö kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Huvudmannen har angett att Malmö Lärlingscenter upphörde som en juridisk skolenhet den 2 juli 2024 och ingår i stället i Universitetsholmens gymnasium. Tillsynen omfattar endast lärlingsutbildningarna på Universitetsholmens gymnasium.

Då uppföljningen visar att Malmö kommun följt föreläggandet och att bristerna nu är avhjälpade kommer Skolinspektionen inte att ansöka om utdömande av vitesbeloppet i beslut den 25 november 2024.

Motivering av beslutet

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 25 november 2024 att det kvarstod brister avseende apl. Skolinspektionens utredning visade att det fanns elever på skolan som på grund av andra omständigheter än de som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen, inte var ute på apl, exempelvis elever som hade avbrutit sin apl på grund av misskötsamhet eller som inte ville vara ute på apl. Dessa elever fick undervisning i den så kallade apl-gruppen. Trots att orsakerna till att eleverna inte genomförde apl var hänförliga till eleverna själva räknades undervisningen i apl-gruppen som motsvarande utbildning på apl. Huvudmannen förelades att upphöra med att byta ut apl till motsvarande utbildning förlagd till skolan i andra fall än de som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Det finns ett fåtal elever på skolan som under en kortare period, på grund av andra omständigheter än de som framgår av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen, inte är ute på apl. Under tiden som eleverna inte är på apl får eleverna undervisning i resursgruppen (tidigare apl-gruppen). Den tillfälliga undervisningen i resursgruppen pågår som högst tre veckor och räknas alltid som skolförlagd undervisning, inte som motsvarande utbildning på apl. Med utgångspunkt i hur långt avbrottet från apl varit görs en individuell uppföljning för varje enskild elev i syfte att säkerställa att alla

lärlingselever genomför mer än hälften av utbildningen som arbetsplatsförlagt lärande.

Målet för en elev i resursgruppen är att så snart som möjligt hitta en ny apl-plats till eleven, alternativt hjälpa eleven till en ny studieväg eller annan verksamhet beroende på omständigheterna och önskemålen i det enskilda fallet. Under vårterminen 2025 har det varit totalt 22 elever som under en kortare period fått skolförlagd undervisning i resursgruppen.

Uppföljningsbesök

Elever uppger i intervju att de har en apl-plats och att ingen elev de känner till är utan apl-plats. Några elever uppger att skolan inte har någon resursgrupp längre medan andra elever uppger att de känner till resursgruppen, men att ingen av dem går i resursgruppen eller känner någon som går i resursgruppen.

Lärare uppger att elever som tillfälligt är i resursgruppen läser de teoretiska delarna av yrkesämnena där. Lärarna uppger vidare att tiden i resursgrupp inte räknas som apl, utan som skolförlagd undervisning. Lärarna säger att skolan under tiden arbetar med att hitta nya apl-platser och att eleven ska ha en ny plats inom tre veckor. En lärare säger att det är stor omsättning på eleverna som går i resursgruppen, att ingen är placerad där längre än tre veckor utan eleverna får en ny apl-plats.

Elevhälsans personal uppger att eleverna enligt rutinen har sin placering i resursgruppen max tre veckor och att tiden i resursgruppen räknas som skolförlagd undervisningstid, inte som apl. Enligt elevhälsans personal arbetar eleverna i resursgruppen med yrkesteori genom uppgifter de fått av sina lärare.

Rektorn uppger att eleverna i resursgruppen arbetar med teoretiska delar i sin utbildning. Rektorn säger att detta arbete inte räknas som apl, utan att eleverna arbetar med de skolförlagda delarna av deras yrkeskurser. Rektorn säger vidare att eleverna ska ha sin lärlingsutbildning och även om en elev är tre veckor i resursgruppen hinner eleven få den apl den ska ha, det vill säga 50 procent av sin totala undervisningstid. Rektorn tillägger att det inte är någon elev som gör apl inne på skolan.

Skolinspektionen tar under besöket del av en förteckning över elever som vid tiden för Skolinspektionens besök går i resursgruppen. I förteckningen anges att åtta elever går i resursgruppen vid Skolinspektionens besök.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Av 4 kap. 12 § gymnasieförordningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.¹

Av 4 kap. 13 § gymnasieförordningen framgår att om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om 1. planerade platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller 2. utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärandet ska i de fall som avses i första stycket bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av det som sägs i första stycket 1, ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts och att bristen avseende arbetsplatsförlagt lärande är avhjälpt.

Betyg på avslutad kurs, prövning och betygskatalog

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut den 25 november 2024 att det kvarstod brister avseende betyg på avslutad kurs, prövning och betygskatalog. Skolinspektionen bedömde att fanns brister vad gällde att betyg ska sättas på avslutad kurs samt att en prövning ska omfatta hela kursen eller grundskoleämnet. Skolinspektionens utredning visade att vissa

¹ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

elever, som skulle betygsatts vid kursslut, i stället fått förlängd tid i kurser och betygsatts först efter att de fått komplettera de delar de inte genomfört eller inte klarat i kursen. Skolinspektionens utredning visade vidare att det fanns elever som genomfört prövning genom att endast provas på de delar som eleverna saknade, inte på hela kursen. Huvudmannen förelades att se till att betyg sätts när den av huvudmannen beslutade undervisningstiden för kursen upphör samt att se till att en prövning omfattar hela det centrala innehållet i kursen/grundskoleämnet.

Vidare bedömde Skolinspektionen att det kvarstod brister i betygskatalogen. Skolinspektionens utredning visade att det i vissa fall saknades signatur och/eller datering samt att rektorn signerat betygskatalogen i ett fall där en olegitimerad lärare undervisat och fattat beslut om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Vidare visade utredningen att en olegitimerad lärare signerat betygskatalogen, trots att beslut om betyg fattats tillsammans med en legitimerad lärare samt att en legitimerad lärare som inte bedrivit undervisningen, i två fall, signerat betyg i betygskatalogen, trots att en annan legitimerad lärare bedrivit undervisningen. Skolinspektionens utredning visade vidare att beslut om betyg i vissa fall inte hade förts in i betygskatalogen i samband med kursslut samt att det saknades noteringar om ändring eller rättelse i de fall betyg justerats i efterhand. Huvudmannen förelades att se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betyg på avslutad kurs

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Under vårterminen 2025 har samtliga poängplaner på lärlingsutbildningarna samt systemen för schemaläggning och betygssättning setts över. Som huvudregel planeras undervisningen i kurserna på lärlingsprogrammen så att de löper läsårsvis. Samtliga kurser finns inlagda med start och slutdatum i de system som styr bland annat schemaläggning och betygssättning. Det är därför numera tydligt för samtliga betygssättande lärare när undervisningstiden upphör och betyg ska beslutas. Vidare har en rutin för beslut om betyg och förande av betygskatalog samt ett kalendarium med tidplan för betygssättning vårterminen 2025 tagits fram. Rutinen har gått igenom med samtliga lärare på lärlingsprogrammen, lärarna har kontrollerat alla elever gentemot kurser och kalendariet har tydliggjort för samtliga lärare när och hur betyg senast ska beslutas. Efter betygssättningen våren 2025 har en systematisk kvalitetskontroll gjorts av all betygssättning. Utöver det har

betygssättningen följts upp genom stickprovskontroll i betygskatalogen. Kontrollen visade på korrekt beslutshandling och dokumentation av betyg vad gäller att betyg ska sättas i anslutning till att undervisningen i en kurs upphör.

Uppföljningsbesök

Eleverna uppger i intervju att de får betyg när kurserna är slut och att de fick betyg på sina kurser när de avslutades i slutet av förra läsåret. Eleverna säger att de inte känner till att någon elev fått förlängd kurs.

Lärare uppger att de känner till rutinen för beslut om betyg och förande av betygskatalog och att rektorn och huvudmannen har haft en genomgång av rutinen för samtliga lärare. Vidare uppger lärarna att det varit tydligt för dem att det är viktigt att datum för beslut om betyg stämmer överens med datum för kursens avslut och att de inte känner till att någon kurs förlängts för någon elev. Samtliga lärare uppger att de inte känner till något fall där en elev haft avvikande betygdatum.

Rektorn uppger att det inte finns någon elev som inte fått betyg i samband med att kursen avslutats. Vidare uppger rektorn att skolan utarbetat en rutin för beslut om betyg och förande av betygskatalog och att alla lärare fått en genomgång av rutinen inför betygssättning. Rektorn säger att rektorn själv tillsammans med utbildningschef genomfört stickprovskontroll i betygskatalogen vårterminen 2025.

Skolinspektionen har inför besöket tagit del av betygskatalog för vårterminen 2025. I betygskatalogen är betygen satta vid kursslut.

Prövning

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Skolan har sedan höstterminen 2024 uppdaterad och implementerad rutin för provningar. Av rutinen framgår att ansvarig lärare ska se till att en provning omfattar hela det centrala innehållet i kursen eller i förekommande fall grundskoleämnet, samt att det inte är tillräckligt att eleven under en provning kompletterar med vissa delar av kursen/grundskoleämnet. Under vårterminen 2025 samt vid terminsstart hösten 2025 har lärare informerats om innehållet i rutinen. Vid en uppföljning i slutet av vårterminen 2025, som huvudmannen genomförde, framgick att rutinerna för provning är kända och följs. Uppföljning av arbetet med provning kommer fortsätta innevarande läsår bland annat genom stickprov på både provningsplaneringar och genomförande av provningar.

Uppföljningsbesök

Eleverna uppger att om elever har rester kvar i en kurs som de inte visat att de kan så får de gå om kursen eller göra en provning. Eleverna uppger att de själva inte gjort någon provning och flera av dem säger att de inte heller känner till någon som gjort en provning. En elev säger att eleven känner till en elev som försökt göra en provning men inte lyckats.

Lärare som haft elever som genomfört provning i deras kurser vårterminen 2025 uppger att provningarna omfattar hela det centrala innehållet. Lärarna säger att rutinen för provning är känd och tillämpas samt att det har varit tydligt att provningen ska omfatta hela det centrala innehållet i kursen. En av lärarna tillägger att bara ett fåtal elever lyckas genomföra och klara en provning.

Elevhälsans personal uppger att lärarna ska testa hela centrala innehållet i en kurs och att det har diskuterats. Lärarna gör också det, tillägger elevhälsans personal.

Rektorn uppger att det inte finns elever som provats på delar av en kurs. Rektorn uppger vidare att lärarna vet att en provning behöver omfatta kursens hela centrala innehåll och att rektorn genom stickprovskontroller har kontrollerat detta. Rektorn har exempelvis tittat på provningar på kurser på hotell- och turismprogrammet samt försäljning- och serviceprogrammet. Rektorn uppger att skolan har en uppdaterad rutin, att rutinen är känd och att den tillämpas. Enligt rektorn hade skolan tidigare många provningar, men nästan inga alls nu. Rektorn säger vidare att skolan förordar omläsning av kurs.

Betygskatalog

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

En rutin för beslut om betyg och förande av betygskatalog samt ett kalendarium med tidplan för betygssättning vårterminen 2025 har tagits fram och implementerats (se ovan). Skoladministrationen ser till att lärare som ska signera betyg får tillgång till betygskatalogen och följer upp eventuella kurser där undervisningen avslutats, men där lärare inte har beslutat om betyg, samt meddelar rektor som i sin tur meddelar berörd lärare. Vidare har skoladministrationen fått ett förtydligat uppdrag att se till att kalendariet för betygssättning är uppdaterat och att lärarna tar del av det. Uppföljningen visade att det inför betygssättningen i juni 2025 fanns kända och välfungerande rutiner som tillämpades samt ett kalendarium som innebar beredskap för att fånga upp eventuella felaktigheter och vid behov rätta till dem. Efter betygssättningen våren 2025 har en systematisk kvalitetskontroll gjorts av all betygssättning. Utöver det har betygssättningen följts upp genom stickprov i betygskatalogen.

Stickprovskontrollen visade på en i huvudsak korrekt beslutshandling och dokumentation av betyg undantaget ett fåtal felaktigheter rörande signering av betyg, vilka åtgärdades.

Uppföljningsbesök

Lärare uppger att rutinen kring beslut om betyg och förande av betygskatalog är känd av lärarna och implementerad. Enligt lärarna har rutinerna kring betygssättning och förande av betygskatalog gått igenom för samtliga i aulan och även tagits upp i flera omgångar i arbetslagen. Det är också tydligare nu var de hittar rutinerna, uppger lärarna. Lärarna uppger vidare att samtliga lärare i slutet av maj 2025 fick en genomgång av kalendarier kring betygssättning. Vid genomgången klargjordes bland annat vilka som får signera betygskatalogen samt att betygskatalogen skulle signeras under ett par dagar i början av juni 2025. Lärarna uppger vidare att alla betygssättande lärare fick en specifik tid för att signera sina respektive betyg och att det fanns en god struktur kring när och hur lärare skulle signera. Lärarna säger att de uppskattade tydligheten.

Elevhälsans personal och rektorn uppger samstämmt att representanter från huvudmannen har varit på skolan och informerat om hur betygskatalogen ska föras. Rektorn uppger vidare att skolan arbetat strukturerat med rutinen för betyg och betygskatalog och att rutinen är känd och tillämpas av lärarna.

Skolinspektionen har inför besöket tagit del av lärarförteckning och betygskatalog för vårterminen 2025. Betygskatalogen består av ett blad per kurs och undervisningsgrupp. Av de exempel ur betygskatalogen som Skolinspektionen granskat och jämfört med lärarförteckningen framgår att betygen är daterade och signerade av rätt personer. I granskade exempel finns inga ändringar eller rättelser. I betygskatalogen finns exempel på betyg satta efter provning där såväl det gamla som det nya betyget framgår. Det framgår också av betygskatalogen att beslut om betyg förts in i betygskatalogen vid vårterminens slut 2025.

Rättslig reglering

Betyg på avslutad kurs

Enligt 15 kap. 22 § skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs.²

² Bestämmelsen har ny lydelse från den 15 juli 2022 genom lag 2022:147. Lagen tillämpas den första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För utbildning i

Enligt 4 kap. 22 § gymnasieförordningen beslutar huvudmannen för nationella program i gymnasieskolan om antalet undervisningstimmar för varje kurs och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren.³

Av 9 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen får besluta att undervisningen på ett nationellt program för en elev i gymnasieskolan får fördelas över längre tid än tre år, om 1. eleven har läst ett reducerat program, 2. eleven läser ett yrkesprogram och det kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i de kurser som krävs för att eleven ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå, eller 3. det med hänsyn till elevens förutsättningar i övrigt finns särskilda skäl för det.⁴

Prövning

Av 15 kap. 28 § skollagen framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning.

Enligt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen har en elev i gymnasieskolan rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnena och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om; 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.⁵

Av 2 § Skolverkets föreskrifter för prövning i gymnasieskolan (SKOLFS 2016:17) framgår att bestämmelserna om betygsättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid prövning.

Det är läraren som avgör hur prövningen ska utformas. Prövningar kan utformas på många olika sätt beroende på ämnets eller kursens karaktär och vilken information som läraren behöver för att kunna göra en rättvisande bedömning av den prövandes kunskaper. Prövningen behöver

gymnasieskolan ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

³ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

⁴ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

⁵ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

ge ett brett underlag för att läraren ska kunna sätta ett så rättvisande och rättssäkert betyg som möjligt. Det innebär oftast att olika underlag behöver samlas in. Den prövandes kunskaper ska bedömas i förhållande till alla delar av betygskriterierna för ämnet eller kursen. En provning får inte vara en komplettering där bara vissa delar av betygskriterierna provas. Den prövandes kunskaper måste också kunna bedömas utifrån hela betygsskalan. Inför en provning bör läraren se till att den prövande får information om de kunskaper som kommer att provas och hur provningen ska gå till. (Skolverkets allmänna råd SKOLFS 2022:417 om betyg och provning och Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning, sidorna 53–55).⁶

Beslut om betyg

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Enligt 3 kap. 16 § ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Av andra stycket framgår att om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 8 kap. 1 c § gymnasieförordningen framgår att bestämmelsen i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen inte gäller för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i bland annat ett yrkesämne, i de fall läraren bedriver sådan undervisning.

Betygskatalog

Av 6 § i Skolverkets föreskrift om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) framgår att beslut om betyg i gymnasieskolan ska föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen avslutas. Enligt 7 § samma föreskrift ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Av 8 § framgår att en betygskatalog bland annat ska innehålla namn på skolenhet samt namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. Av 12 § framgår att betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i

⁶ Följdändringar har gjorts i kommentarer till råden med anledning av ikraftträdandet av ämnesbetygsreformen (gy25) den 1 juli 2025.

kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Enligt 15 § finns bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.⁷

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts och bristerna avseende betyg på avslutad kurs, provning och betygskatalog är avhjälpta.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 25 november 2024 att det fanns brister avseende extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning visade att trots att det fanns många elever med stödbehov saknades fungerande, implementerade rutiner för arbetet att ge eleverna det stöd som de var i behov av. Utredningen visade att det var beroende på vilken lärare som undervisade om eleverna gavs de extra anpassningar de var i behov av eller inte. Vidare visade utredningen att det fanns elever i behov av extra anpassningar som lärare inte kunde tillgodose. Huvudmannen förelades att se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen, samt inkomma med viss dokumentation.

Vidare visade Skolinspektionens utredning att alla elevers eventuella behov av särskilt stöd inte anmäldes till rektor och att en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd inte alltid startades när en anmälan gjorts. Det framgick att rutinerna för anmälan om utredning av särskilt stöd inte var implementerade. Det framgick vidare att det gjordes en bedömning om det fanns en grund för att starta en utredning när en anmälan kommit in och att utredning inte alltid startat efter en anmälan. Utredningen visade därtill att

⁷ Föreskriften har ny lydelse enligt SKOLFS 2024:676.

det fanns elever som gavs särskilt stöd utan att elevernas behov hade utretts. Huvudmannen förelades att se till att rektorn för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som kommer in till rektorn – eller som har inkommit men där utredning inte har påbörjats – startar en utredning, samt inkomma med viss dokumentation.

Slutligen visade Skolinspektionens utredning att beslut inte alltid fattades om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram efter en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd. Vidare visade utredningen att åtgärdsprogrammen inte uppfyllde författningarnas krav. Det framgick att det i åtgärdsprogram för elever som följde ett reducerat program saknades uppgifter om vilka kurser eller ämnen som reduceras bort. Huvudmannen förelades att se till att rektorn, efter avslutad utredning fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram, att beslut om reducerat program uppfyller författningarnas krav samt inkomma med viss dokumentation.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Under vårterminen 2025 har det genomförts ett systematiskt utvecklingsarbete med fokus på bland annat extra anpassningar. Arbetet har omfattat utbildningsinsatser, framtagande och testande av rutin för undervisning och för arbete med ledning, stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare har utvecklingsarbetet omfattat kollegiala samtal om ledning, stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd i arbetslaget och mellan lärare och specialpedagog. De nya rutinerna för stödinsatser förtydligar lärarens ansvar för bedömning av elevernas kunskapsutveckling och eventuella behov av extra anpassningar samt mentorernas uppdrag att följa upp, utvärdera och dokumentera extra anpassningar utifrån berörda elevers hela studiesituation. Elever har vid utvecklingssamtalen fått svara på om de ges de extra anpassningar som finns dokumenterade i den digitala plattformen och om anpassningarna svarar mot deras behov.

Uppföljning av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd har i maj 2025 följts upp genom intervjuer med lärare, elevhälsan samt specialpedagog och biträdande rektor. Uppföljningen visar att utvecklingsarbetet lett till förbättringar men att implementeringsarbetet behöver fortsätta. Efter uppföljningen har rutinen tydliggjorts ytterligare, bland annat avseende likvärdig dokumentation av extra anpassningar samt mentors roll för att säkerställa att eleverna ges beslutade extra

anpassningar. Rektor har beslutat om en ny mötesstruktur som gäller från augusti 2025 och som syftar till att säkerställa bättre samverkansmöjligheter mellan elevhälsa och arbetslag.

Huvudmannen har i bilaga till redovisningen inkommit med dokumentation över vilka elever som under perioden den 2 december 2024 till den 22 augusti 2025 har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått.

Uppföljningsbesök

Majoriteten av eleverna uppger att elever som behöver det ges extra anpassningar. Flera elever säger att de känner till att klasskamrater ges extra anpassningar. En elev berättar att det fungerar i alla ämnen utom ett men att klassens mentor har tagit tag i situationen och håller koll på att det ska fungera. Flera elever i år 3 säger att alla lärare ger extra anpassningar. En elev säger att det varit problem i ett ämne tidigare läsår men nu finns inga lärare som inte ger extra anpassningar. Flera andra elever håller med.

En elev säger att de extra anpassningarna finns dokumenterade på skolans digitala plattform. En elev säger att lärarna följer det som står på plattformen, en annan elev håller med.

Samtliga lärare i yrkesämnena och flera lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att alla elever som behöver det ges extra anpassningar utifrån behov. Lärare säger att de anpassar på gruppnivå och även ger individuella extra anpassningar till elever i behov av det. På fråga från Skolinspektionen om det beror på vilken lärare som undervisar om eleverna ges de extra anpassningar de är i behov av eller inte svarar lärare nej, och en lärare säger att skolan arbetat med rutinen för stödinsatser hela vårterminen 2025. En annan lärare säger att det fanns brister i arbetet med stöd för ett par år sedan men att dessa brister inte finns kvar. Lärare säger att det nu finns förutsättningar att arbeta med extra anpassningar på ett helt annat sätt än tidigare. En lärare säger att extra anpassningar också fungerar på apl, att det blivit tydligare i kommunikationen med elevernas handledare avseende extra anpassningar.

Lärarna säger att det skett en omorganisation som är positiv. Till exempel sitter de lärare som undervisar samma elever tillsammans. Detta innebär att information snabbt och enkelt kan bytas, exempelvis om extra anpassningar. Vidare säger lärarna att de har arbetslagsmöte varje onsdag där de diskuterar elevernas stöd och att allt dokumenteras i skolans digitala plattform där alla lärare kan gå in och få informationen. En lärare säger att varje mentor har en kontaktperson i elevhälsan och möte med denne varannan vecka. På dessa möten diskuteras eleverna och vilka eventuella extra anpassningar som ska sättas in.

Alla intervjuade lärare säger att rutinen för stödinsatser följs. En lärare säger att lärarna arbetar med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd så som det beskrivs i rutinen.

Elevhälsans personal uppger att alla elever ges extra anpassningar utifrån behov. Vidare uppger elevhälsans personal att alla extra anpassningar är inskrivna på skolans plattform och att alla lärare känner till dem. Rutinen för stödinsatser följs och skolan har en fungerande mötesstruktur säger elevhälsans personal.

Elevhälsans personal säger att det finns en förändrad attityd hos lärarna avseende extra anpassningar, ingen lärare säger nej till att ge elever extra anpassningar och lärare som har frågor eller utmaningar kring anpassningar diskuterar dessa med kollegor. Ingen lärare säger att de inte kan ge extra anpassningar och skulle det ske så skulle den läraren få handledning säger elevhälsans personal. Enligt elevhälsans personal har det förekommit att elever tagit kontakt med dem och berättat att lärare inte ger extra anpassningar. När elevhälsans personal undersökt det närmare har det visat sig att eleven exempelvis inte varit på lektionerna eller att läraren ger anpassningar på gruppnivå, exempelvis muntliga och skriftliga instruktioner, och att eleven då upplevt detta som att eleven själv inte fått anpassning eftersom alla fått det.

På fråga från Skolinspektionen om alla elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen svarar rektorn att lärarna följer skolans rutin, att det är lärarna som identifierar behov av extra anpassningar och att det är lärarna som ska ge dessa. Vidare säger rektorn att det tidigare saknades struktur kring arbetet med stöd men att lärarna nu fått fortbildning och att medvetenheten ökat hos lärarna. Rektorn säger att eleverna dessutom är medvetna om sina rättigheter och att frågan om exempelvis behov av extra anpassningar tas upp med eleverna på utvecklingssamtal.

När rektorn får bemöta elevutsagan att extra anpassningar fungerar i alla ämnen utom ett säger rektorn att rektorn är medveten om det och att det finns en handlingsplan så att det ska fungera. Rektorn säger att eleverna ges extra anpassningar utifrån behov både på skolan och på apl. Vidare säger rektorn att det, utöver hos lärarna, finns en ökad medvetenhet kring extra anpassningar hos handledarna på apl också.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Skolan har arbetat fram nya rutiner, förbättrade samarbetsformer och sett över de förvaltningsgemensamma system och blanketter som används för dokumentation av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Av de anmälningar som registrerats i systemet har samtliga medfört att en utredning satts i gång.

Av bilaga till huvudmannens redovisning framgår att elva elever under vårterminen anmälts till rektorn om behov av särskilt stöd. Det framgår att utredning påbörjades för samtliga elva som anmälts samt för ytterligare en elev där utredning startats utan att anmälan till rektorn är registrerad.

Uppföljningsbesök

Majoriteten av lärarna uppger att alla elever som lärare bedömer inte kommer nå målen trots extra anpassningar anmäls till rektorn. Samtliga lärare uppger att rutinen för stödinsatser följs och att rutinerna för anmälan nu är implementerade. Flera lärare säger att det är tydligt för dem när och hur de ska anmäla elever till rektorn. En lärare säger att lärare har stor hjälp av den digitala plattformen i arbetet med stöd och att allt finns dokumenterat där. Flera andra lärare instämmer.

Lärare uppger att rektorn och elevhälsan alltid startar en utredning efter anmälan om särskilt stöd. En lärare säger att beroende på vad anmälan handlar om vidtas olika åtgärder, utredning om särskilt stöd och frånvaroutredning är två exempel. Läraren säger att det alltid startas en utredning efter anmälan. En lärare säger att lärare kan följa elevärenden via plattformen och hålla sig uppdaterade om var en utredning befinner sig.

När lärare får titta på huvudmannens redovisning över elever som anmälts och där utredning påbörjats under vårterminen 2025 uppger lärare att de känner igen eleverna och att lärarna inte saknar någon elev på listan som de vet med sig att de anmält.

På fråga om det finns elever som ges särskilt stöd utan att elevernas behov har utretts svarar en lärare nej och säger att det förekommit tidigare läsår men inte längre. En annan lärare uppger att rutinen för stöd följs.

Elevhälsans personal uppger att alla elever anmäls till rektorn och att anmälan dokumenteras i det digitala systemet för anmälan. Elevhälsans personal säger att de träffar lärarna var fjortonde dag och att lärarna är angelägna om att anmäla. Rutinen följs och är implementerad säger elevhälsans personal.

Elevhälsans personal uppger att det inte är någon tvekan om att utredning alltid startas efter anmälan. Vidare säger elevhälsans personal att huvudmannens redovisning över elever stämmer och att de känner igen alla elever. Elevhälsans personal säger att det stämmer att tolv utredningar avseende särskilt stöd påbörjats och att två utredningar inte avslutats

eftersom eleverna slutat på skolan. Elevhälsans personal säger att alla elever som har särskilt stöd har en utredning.

Rektorn uppger att alla elever som lärare bedömer inte kommer nå målen trots extra anpassningar anmäls till rektorn. Rektorn säger att elevhälsan regelbundet träffar mentorer och arbetslag för avstämning av elever och klasser och att det skapar kontinuitet. Rektorn uppger att rutinen för stöd är känd, att den följs och att implementering pågår.

Rektorn uppger att utredningar alltid startas efter anmälan om särskilt stöd. Rektorn säger att specialpedagog och rektorn har veckovisa avstämningar där bland annat anmälningar går igenom och utredningar startas. På fråga från Skolinspektionen om det görs en bedömning om det finns en grund för att starta en utredning när en anmälan kommit in svarar rektorn nej. Rektorn uppger att en utredning alltid startas först, sedan fattas beslut. Rektorn uppger vidare att det inte finns elever som ges särskilt stöd utan att elevernas behov har utretts. Alla på skolan, lärare och elevhälsan, arbetar strukturerat och följer den rutin som finns säger rektorn.

Rektorn uppger att förteckningen över anmälda och utredda elever stämmer. Vidare uppger rektorn att två utredningar inte är avslutade eftersom eleverna har slutat på skolan.

Åtgärdsprogram

Huvudmannens redovisning

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår i huvudsak följande.

Under vårterminen 2025 har det genomförts ett systematiskt utvecklingsarbete med fokus på bland annat särskilt stöd. Införandet av ny digital plattform för arbetet med och dokumentation av elevernas stödbehov har inneburit att det tydliggjorts att beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram efter en utredning av en elevs behov av särskilt stöd alltid ska fattas. För de utredningar av elevers behov av särskilt stöd som gjorts har beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller om att inte utarbeta åtgärdsprogram fattats i samtliga fall.

Skolans specialpedagoger har gått igenom alla åtgärder i samtliga åtgärdsprogram för elever på lärlingsprogrammen. Genomgången visade att åtgärder rörande reducering inte var tillräckligt precisa i två åtgärdsprogram. Det ena åtgärdsprogrammet rörde en elev som avslutat år 3. Det andra åtgärdsprogrammet rörde en befintlig elev på skolan och har uppdaterats efter genomgången.

Av bilaga till huvudmannens redovisning framgår att sju beslut har fattats att utarbeta åtgärdsprogram och fyra beslut har fattats att inte utarbeta

åtgärdsprogram. Vidare framgår att beslut om reducerat program fattats för tre elever.

Uppföljningsbesök

Lärare uppger att i de fall som de känner till har beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram alltid fattats. En lärare säger att lärarna vet att det är rektorn som beslutar och en annan lärare säger att lärare kan se på plattformen när rektorn fattar beslut. När lärare får titta på huvudmannens redovisning över elever med beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram under vårterminen 2025 uppger en lärare att en av eleverna på listan är lärarens mentorselev och att det stämmer att eleven har åtgärdsprogram. Lärare uppger vidare att det tydligt anges i elevernas åtgärdsprogram och på plattformen vilka kurser som reducerats bort för respektive elev som går reducerat program.

På fråga från Skolinspektionen om beslut alltid fattas om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram efter en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd svarar såväl elevhälsans personal som rektorn ja, alltid. Elevhälsans personal och rektorn uppger att sju beslut har fattats om att utarbeta åtgärdsprogram och fyra beslut fattats om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn säger att i de fall beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram fattats handlar det om att utredningen visat att det inte är särskilt stöd som behövs eller att eleven inte vill ha stöd eller hjälp från skolan. Rektorn säger vidare att elevhälsan fortsätter följa dessa elever och att extern aktör är inkopplad i något fall.

Elevhälsans personal och rektorn uppger att fyra elever går reducerat program och att det framgår av dessa elevers åtgärdsprogram vilka kurser som reducerats bort. Vidare säger rektorn att rektorn fattar beslut om reducering och att datum för beslut finns.

Skolinspektionen tar under besöket del av åtgärdsprogram för de fyra elever som går reducerat program. Av elevernas åtgärdsprogram framgår vilka kurser som reducerats bort. Vidare framgår när beslut om reducerat program fattats av rektorn.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 9 kap. 6 § gymnasieförordningen framgår att en elev i gymnasieskolan kan befrias från undervisning i en eller flera kurser eller gymnasiearbetet om eleven önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. Ett reducerat program beslutas inom ett åtgärdsprogram.⁸

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts och bristerna avseende extra anpassningar och särskilt stöd är avhjälpade.

⁸ Bestämmelsen har ny lydelse från den 1 januari 2024 genom förordning 2023:654. Förordningen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025.

 Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

 Hilda Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Hilda Sjöberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Elsa Widerberg, Christina Aro Östgren, enhetschef Ildiko Lundqvist och regionjurist Maria Nyman medverkat.